VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta paplašinātā sastāvā)

2025. gada 8. oktobrī*

Enerģētika – Elektroenerģijas iekšējais tirgus – Pamatnostādnes par elektroenerģijas sistēmas balansēšanu – Regulas (ES) 2017/2195 1. panta 6. un 7. punkts – Eiropas platforma apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm ar automātisku aktivizāciju – Šveices pārvades sistēmas operatora nepiedalīšanās – *ACER* Apelācijas valdei iesniegta sūdzība – Sūdzībai piemērojamie nosacījumi un kārtība – Regulas (ES) 2019/942 28. pants – Nepieņemamība, jo subjektam nav *locus standi* Apelācijas valdē – Tieša skāruma neesība – Iebilde par prettiesiskumu

Lietā T-558/23

Swissgrid AG, Ārava [*Aarau*] (Šveice), ko pārstāv *P. De Baere*, *P. L'Ecluse*, *K. T'Syen*, *V. Lefever* un *V. Ion*, advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūru (*ACER*), ko pārstāv *P. Martinet* un *E. Tremmel*, pārstāvji, kuriem palīdz *B. Creve* un *T. Kölsch*, advokāti,

atbildētāja,

kuru atbalsta

Eiropas Komisija, ko pārstāv *O. Beynet, T. Scharf, B. De Meester* un *C. Hödlmayr*, pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā,

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta paplašinātā sastāvā)

apspriežu laikā šādā sastāvā: priekšsēdētāja P. Škvaržilova-Pelcla [*P. Škvařilová-Pelzl*], tiesneši I. Nemms [*I. Nõmm*] (referents), G. Šteinfate [*G. Steinfatt*], D. Kukovecs [*D. Kukovec*] un R. Meiers [*R. Meyer*],

sekretāre: I. Kurme, administratore,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu,

* Tiesvedības valoda – angļu.

pēc 2025. gada 12. marta tiesas sēdes

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar prasību, kas celta, pamatojoties uz LESD 263. pantu, prasītāja *Swissgrid AG* lūdz atcelt Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūras (*ACER*) Apelācijas valdes 2023. gada 29. jūnija Lēmumu A-008-2022, ar kuru kā nepieņemama noraidīta sūdzība par *ACER* 2022. gada 30. septembra Lēmumu 15/2022 (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums").

Tiesvedības priekšvēsture

2 Prasītāja ir atbilstoši Šveices tiesībām dibināta akciju sabiedrība, kas ir vienīgais elektroenerģijas pārvades sistēmas operators (turpmāk tekstā – "PSO") Šveicē.

3 2018. gadā prasītāja un citi PSO noslēdza nolīguma protokolu, ar kuru oficiāli tika nostiprināti noteikumi to dalībai projektā, kura noslēgumā bija jāizveido platforma starptautiskai sadarbībai attiecībā uz frekvences automātisku atjaunošanu un sistēmas stabilu darbību (*Platform for the International Coordination of Automated Frequency Restoration and Stable System Operation*, turpmāk tekstā – "*Picasso*").

4 Pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 714/2009 (2009. gada 13. jūlijs) par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas (EK) Nr. 1228/2003 atcelšanu (OV 2009, L 211, 15. lpp.), Eiropas Komisija pieņēma Regulu (ES) 2017/2195 (2017. gada 23. novembris), ar ko izveido elektroenerģijas balansēšanas vadlīnijas (OV 2017, L 312, 6. lpp.) – tajā ir paredzēts izveidot kopīgas Eiropas platformas nebalansa ieskaita procesa īstenošanai un ļaut apmainīties ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm un aizvietošanas rezervēm (10. apsvērums) un it īpaši tās 20. pantā – Eiropas platformu apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm ar automātisku aktivizāciju.

5 2020. gada 24. jūnijā *ACER* pieņēma Lēmumu 02/2020, ar ko izveido Eiropas platformu apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm ar automātisku aktivizāciju, turpmāk tekstā – "*aFRR* platforma"); tā pielikumā iekļauts *aFRR* platformas īstenošanas satvars (turpmāk tekstā – "Īstenošanas satvars").

6 Īstenošanas satvara 2. panta 1. punkta l) apakšpunktā jēdziens "iesaistītais PSO" bija definēts kā "jebkurš PSO, kas pievienojies *aFRR* platformai", un 2. panta 1. punkta m) apakšpunktā jēdziens "PSO, kas piedalās" ir definēts kā "jebkurš iesaistītais PSO, kas izmanto *aFRR* platformu, lai apmainītos ar *aFRR* balansēšanas enerģijas standarta produktiem".

7 Īstenošanas satvara 2. panta 1. punkta n) apakšpunktā bija norādīts, ka *Picasso* "[bija] īstenošanas projekts, kas attīst[ījās], lai kļūtu par *aFRR* platformu", un tā 5. panta 2. punktā bija norādīts, ka "visi iesaistītie PSO izveido projektu *aFRR* platformas īstenošanai, kura pamatā ir *Picasso* īstenošanas projekts, kas pēc šīs *aFRR* platformas īstenošanas satvara pieņemšanas [tika] pārveidots par *aFRR* platformas īstenošanas projektu".

8 2020. gada 1. jūlijā *Picasso* iesaistītie PSO, tostarp prasītāja, noslēdza, *Picasso* platformas sadarbības nolīgumu, ar kuru tika aizstāts iepriekšējais protokols (turpmāk tekstā – "*Picasso* sadarbības nolīgums"). Uz šo sadarbības nolīgumu attiecas pamatnolīgums par balansēšanas platformām, kas ir kopīgs visām platformām un arī stājās spēkā 2020. gada 1. jūlijā (turpmāk tekstā – "pamatnolīgums")

9 Ar 2020. gada 17. decembra vēstuli Komisijas Enerģētikas ģenerāldirektorāta direktore uzsvēra, ka tai nav iemesla pieņemt lēmumu, ar kuru Šveicei tiktu atļauts piedalīties Eiropas balansēšanas platformās saskaņā ar Regulas 2017/2195 1. panta 7. punktu. Prasītāja par šo vēstuli cēla prasību, kas ar 2022. gada 21. decembra rīkojumu *Swissgrid*/Komisija (T-127/21, nav publicēts, EU:T:2022:868) tika noraidīta kā nepieņemama. Šis rīkojums tika atcelts ar 2025. gada 13. februāra spriedumu *Swissgrid*/Komisija (C-121/23 P, EU:C:2025:83).

10 2022. gada 31. martā saskaņā ar Īstenošanas satvara 17. pantu elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkls (*ENTSO-E*) iesniedza *ACER* priekšlikumu grozīt šo īstenošanas satvaru attiecībā uz to subjektu iecelšanu, kuri veiktu tajā noteiktās funkcijas.

11 *ACER* 2022. gada 30. septembrī pieņēma Lēmumu 15/2022, ar ko groza Īstenošanas satvaru. Ar šā lēmuma I pielikuma 1. panta b) punktu tika grozīta "iesaistītā PSO" definīcija, kas tagad ir ietverta Īstenošanas satvara 2. panta 1. punkta m) apakšpunktā, turpmāk šo jēdzienu attiecinot uz "visiem PSO, uz kuriem attiecas [Regula 2017/2195] un kuri ir pievienojušies *aFRR* platformai, tostarp PSO, kas ir no vairāku PSO [slodzes-frekvences kontroles] zonām".

12 2022. gada 30. novembrī prasītāja par šo lēmumu iesniedza apelācijas sūdzību *ACER* Apelācijas valdē.

13 Apstrīdētajā lēmumā Apelācijas valde atzina, ka Lēmums 15/2022 nav akts, kas varētu ietekmēt prasītājas tiesisko stāvokli, tāpēc nav sīkāk jāpārbauda, vai minētais lēmums to skar tieši un individuāli Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/942 (2019. gada 5. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūru (OV 2019, L 158, 22. lpp.), 28. panta 1. punkta izpratnē, un līdz ar to noraidīja tās prasību kā nepieņemamu. Apelācijas valde:

– atgādināja, ka Regulas 2019/942 28. panta 1. punktā paredzēto sūdzību pieņemamība ir jāizvērtē, ņemot vērā judikatūru par LESD 263. pantu, un no tā secināja, ka ir jāpārbauda, vai Lēmums 15/2022 rada saistošas tiesiskās sekas, kas var ietekmēt prasītājas intereses, būtiski mainot tās tiesisko stāvokli;

– norādīja, ka no Regulas 2017/2195 izrietēja, ka tikai PSO, uz kuriem attiecas Eiropas Savienības tiesības, bija tiesīgi piedalīties platformās, kas ietilpst tās piemērošanas jomā (izņemot Šveices PSO attiecībā uz Eiropas platformām balansēšanas standarta produktu apmaiņai – ar nosacījumu, ka Komisija šajā ziņā ir pieņēmusi lēmumu saskaņā ar minētās regulas 1. panta 7. punktu);

– no iepriekš minētā secināja, ka, tā kā Komisija nebija pieņēmusi lēmumu saskaņā ar Regulas 2017/2195 1. panta 7. punktu, ar Lēmumu 15/2022 tika vienkārši piemērots Regulas 2017/2195 1. pants un ka prasītājas dalība nebija atkarīga no *ACER* lēmuma, bet gan no Komisijas;

– noraidīja prasītājas argumentāciju, ka tā esot bijusi *aFRR* platformas dalībniece pirms Lēmuma 15/2022 pieņemšanas, un saistībā ar šo uzsvēra, ka prasītāja nekad nav tikusi atzīta

par minētās platformas dalībnieci, ka Lēmums 03/2020 tai nav adresēts, ka Regula 2017/2195 ir piemērojama kopš 2017. gada 18. decembra un ka tās 1. pants nav ticis grozīts.

Lietas dalībnieku prasījumi

14 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– atcelt apstrīdēto lēmumu;

– piespriest *ACER* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

15 *ACER* prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– noraidīt prasību;

– piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

16 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– noraidīt prasību;

– piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

17 Prasības pamatojumam prasītāja izvirza trīs pamatus.

18 Ar pirmo pamatu tā apgalvo, ka Apelācijas valde ir kļūdaini interpretējusi Regulu 2017/2195 tādējādi, ka tajā Komisijai likts pieņemt lēmumu saskaņā ar Regulas 2017/2195 1. panta 7. punktu, lai prasītāja varētu piedalīties *aFRR* platformā.

19 Otrais pamats attiecas uz kļūdu vērtējumā, kas pieļauta, piemērojot Regulas 2019/942 28. panta 1. punktu šīs lietas apstākļiem. Prasītāja apgalvo, ka Apelācijas valde esot kļūdaini atzinusi, ka sūdzība par Lēmumu 15/2022 ir nepieņemama.

20 Ar trešo pamatu, kas izvirzīts pakārtoti, prasītāja saskaņā ar LESD 277. pantu izvirza iebildi par prettiesiskumu attiecībā uz Savienības Regulu 2017/2195 gadījumā, ja tā būtu jāinterpretē tādējādi, ka tā aizliedz Savienības PSO to iekļaut *aFRR* platformā.

Par pirmo pamatu – kļūdu tiesību piemērošanā, kas pieļauta Regulas 2017/2195 interpretācijā

21 Prasītāja pārmet Apelācijas valdei, ka tā ir atzinusi, ka prasītājas dalība *aFRR* platformā bija iespējama tikai pēc tam, kad Komisija šajā ziņā bija pieņēmusi lēmumu saskaņā ar Regulas 2017/2195 1. panta 7. punktu, un ka šāds lēmums nebija pieņemts. Prasītāja būtībā apgalvo, ka Apelācijas valdei esot bijis jāatzīst, ka tās dalība šajā platformā ir iespējama šādu iemeslu dēļ: pirmkārt, regulas 1. panta 6. punktā izvirzītie nosacījumi prasītājas dalībai ir izpildīti to risku dēļ, kurus tās nepiedalīšanās rada sistēmas drošībai; otrkārt, iemesli, kuru dēļ Komisija

2020. gada 17. decembra vēstulē esot atteikusies atļaut šādu dalību, ir kļūdaini; treškārt, Apelācijas valdei ir jābūt kompetencei pārbaudīt, vai ir izpildīti minētās dalības nosacījumi; un, ceturtkārt, 2022. gada 21. decembra rīkojumam *Swissgrid*/Komisija (T-127/21, nav publicēts, EU:T:2022:868), ar ko tās prasība atcelt 2020. gada 17. decembra vēstuli noraidīta kā nepieņemama, nav nozīmes. Šajā ziņā prasītāja tiesas sēdē atgādināja, ka šis rīkojums tika atcelts ar 2025. gada 13. februāra spriedumu *Swissgrid*/Komisija (C-121/23 P, EU:C:2025:83).

22 *ACER* un Komisija uzskata, ka Apelācijas valde nav pieļāvusi apgalvoto tiesību kļūdu. *ACER* turklāt uzsver, ka prasītājas argumentācija, kas pirmo reizi izklāstīta replikas rakstā, nav pieņemama.

23 Iesākumā jānoraida *ACER* iebilde par nepieņemamību, kas attiecas uz prasītājas replikas rakstā sniegtās argumentācijas nepieņemamību, jo šī argumentācija esot pielīdzināma jauna pamata novēlotai iesniegšanai.

24 Saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 84. panta 1. punktu tiesvedības laikā nav atļauts izvirzīt jaunus pamatus, izņemot gadījumus, kad tie ir saistīti ar tādiem tiesiskiem vai faktiskiem apstākļiem, kas ir kļuvuši zināmi iztiesāšanas laikā. Tomēr pamats, kas papildina iepriekš prasības pieteikumā tieši vai netieši norādītu pamatu un kam ar to ir cieša saikne, ir jāatzīst par pieņemamu. Lai jaunu argumentu varētu uzskatīt par iepriekš izvirzīta pamata vai iebilduma paplašinājumu, tam ir jābūt pietiekami ciešai saiknei ar prasības pieteikumā sākotnēji izvirzītajiem pamatiem vai iebildumiem, lai varētu uzskatīt, ka tas dabiski izriet no diskusijas attīstības tiesvedības gaitā (skat. spriedumu, 2017. gada 20. novembris, *Petrov* u.c./Parlaments, T-452/15, EU:T:2017:822, 46. punkts un tajā minētā judikatūra)

25 Jākonstatē, ka jau prasības pieteikumā prasītāja būtībā apgalvoja, ka Apelācijas valde nevarēja balstīties uz to, ka nav pieņemts lēmums, ar kuru prasītājai būtu atļauts piedalīties *aFRR* platformā. Līdz ar to – replikā apgalvojot, ka Apelācijas valdei esot bijis jāpārbauda, vai Komisijas nostāja attiecībā uz tās dalību ir pamatota, vai vismaz jāpārbauda, vai ir izpildīti šādas dalības nosacījumi – prasītāja ir vienīgi izvērsusi prasības pieteikumā ietverto argumentāciju.

26 Savukārt Regulas 2017/2195 1. panta "Priekšmets un piemērošanas joma" 6. punktā paredzēts, ka "Eiropas platformās apmaiņai ar balansēšanas enerģijas standarta produktiem var atvērt arī to PSO dalībai, kas darbojas Šveicē, ar nosacījumu, ka Šveices valsts tiesību akti īsteno Savienības elektroenerģijas tirgus tiesību aktu galvenos noteikumus un ka starp Savienību un Šveici ir noslēgts starpvaldību nolīgums par sadarbību elektroenerģijas jomā, vai ar nosacījumu, ka Šveices izslēgšana var novest pie grafikos neparedzētām fiziskajām elektroenerģijas plūsmām caur Šveici, kas apdraud sistēmas drošību reģionā".

27 Regulas 2017/2195 1. panta 7. punktā noteikts: "Ja ir izpildīti šā panta 6. punktā minētie nosacījumi, par Šveices dalību Eiropas platformās apmaiņai ar balansēšanas enerģijas standarta produktiem lemj Komisija, pamatojoties uz [*ACER* un visu PSO atzinumu, kas pieņemts] saskaņā ar 4. panta 3. punktā izklāstītajām procedūrām[; l]ai nodrošinātu veiksmīgu balansēšanas tirgus darbību Savienības mērogā un vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem dalībniekiem, Šveices PSO tiesības un pienākumi ir saskanīgi ar Savienībā strādājošo PSO tiesībām un pienākumiem."

28 Atbilstoši pastāvīgai judikatūrai, interpretējot Savienības tiesību normu, jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī tās konteksts un šo normu ietverošā tiesiskā regulējuma mērķi (skat. spriedumu, 2024. gada 14. marts, *VR Bank Ravensburg-Weingarten*, C-536/22, EU:C:2024:234, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).

29 Jākonstatē, ka gan no Regulas 2017/2195 gramatiskās, gan kontekstuālās interpretācijas izriet, ka, lai gan Regulas 2017/2195 1. panta 6. punktā ir paredzēti apstākļi, kādos Šveices PSO var atļaut piedalīties Eiropas platformās standarta balansēšanas produktu tirdzniecībai, un šo apstākļu skaitā ir iespējamība, ka grafikos neparedzētas fiziskās elektroenerģijas plūsmas caur Šveici apdraud sistēmas drošību reģionā, šā paša panta 7. punktā ir noteikta procedūra, kas jāievēro šādas atļaujas iegūšanai.

30 Šajā ziņā Regulas 2017/2195 1. panta 7. punkta formulējums ir skaidrs. No tā izriet – lai gan *ACER* un Savienības PSO tiek aicināti sniegt atzinumu, tieši Komisijai ir piešķirtas lēmuma pieņemšanas pilnvaras un, īstenojot šīs pilnvaras, tā ņem vērā ne tikai ietekmi uz sistēmas drošību, bet arī pārbauda, vai Šveices PSO tiesības un pienākumi ir saskanīgi ar Savienības PSO tiesībām un pienākumiem.

31 Tādējādi, pirmām kārtām, Apelācijas valde pamatoti ir norādījusi – tā kā Komisija nav pieņēmusi lēmumu saskaņā ar Regulas 2017/2195 1. panta 7. punktu, prasītājai nebija tiesību piedalīties *aFRR* platformā, jo nav strīda par to, pirmkārt, ka minētā platforma ietilpst jēdzienā "Eiropas platforma apmaiņai ar balansēšanas enerģijas standarta produktiem", kas izmantots Regulas 2017/2195 1. panta 7. punktā, un, otrkārt, ka šajā ziņā nav pieņemts neviens Komisijas lēmums.

32 Otrām kārtām, loģiski jāsecina – tā kā no Regulas 2017/2195 1. panta 6. un 7. punkta izriet, ka tieši Komisijai ir jāpieņem lēmums par Šveices dalību platformās un šajā kontekstā jāpārbauda, vai ir izpildīti minētās regulas 1. panta 6. punktā paredzētie nosacījumi, prasītāja kļūdaini pārmet Apelācijas valdei, ka tā nav pārbaudījusi, vai minētie nosacījumi ir izpildīti un vai Komisijai būtu bijis jāpieņem lēmums saskaņā ar šīs regulas 1. panta 7. punktu.

33 Tāpat jānorāda, ka prasītājas kritikai par 2020. gada 17. decembra vēstulē ietvertajiem vērtējumiem attiecībā uz ietekmi uz tīkla drošību, ko rada tās nepiedalīšanās *aFRR* platformā, kā arī atsaucei uz 2025. gada 13. februāra spriedumu *Swissgrid*/Komisija (C-121/23 P, EU:C:2025:83), ar kuru atcelts 2022. gada 21. decembra rīkojums *Swissgrid*/Komisija (T-127/21, nav publicēts, EU:T:2022:868), kurā par nepieņemamu tika atzīta atcelšanas prasība, ko tā bija cēlusi par minēto vēstuli, nav nozīmes.

34 Proti, pat gadījumā, ja Vispārējai tiesai pēc tiesvedības atsākšanas lietā T-127/21 būtu jāatceļ iespējamais lēmums par atteikumu, kas būtu ietverts 2020. gada 17. decembra vēstulē, šāda atcelšana neradītu sekas, kas būtu līdzvērtīgas tāda Komisijas lēmuma pieņemšanai, ar kuru Šveicei tiek atļauts piedalīties *aFRR* platformā saskaņā ar Regulas 2017/2195 1. panta 7. punktu. Kā noteikts LESD 264. panta pirmajā daļā, atcelšanas sekas būtu tikai minētā lēmuma izslēgšana no tiesību sistēmas ar atpakaļejošu spēku. Tādējādi puses būtu situācijā, kādā tās bija pirms 2020. gada 17. decembra – situācijā, kad nebija Komisijas lēmuma, ar ko Šveicei tiktu atļauts piedalīties saskaņā ar Regulas 2017/2195 1. panta 7. punktu.

35 Trešām kārtām, nevar atzīt par pamatotu arī prasītājas apgalvojumu, ka *ACER* un Apelācijas valdei ir jāvar pārbaudīt, vai ir izpildīti nosacījumi prasītājas dalībai *aFRR* platformā, lai izvairītos no tā, ka pastāv "nopietns robs Savienības tiesiskās aizsardzības sistēmā".

36 Ar šādu argumentāciju prasītāja būtībā apgalvo, ka Regulas 2017/2195 1. panta 6. un 7. punkta pārbaudē tiesā esot robs un ka tas esot pretrunā tiesiskai Savienībai, kurā tiek pārbaudīta tās iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru aktu atbilstība tostarp Līgumam un vispārējiem tiesību

principiem (spriedums, 1986. gada 23. aprīlis, *Les Verts*/Parlaments, 294/83, EU:C:1986:166, 23. punkts; skat. arī spriedumu, 2012. gada 26. jūnijs, Polija/Komisija, C-336/09 P, EU:C:2012:386, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

37 Šajā ziņā – tā kā Regulas 2017/2195 1. panta 7. punktā paredzētais lēmums ir jāpieņem Komisijai – prasītāja, ja tā uzskatītu, ka Komisija nepamatoti atsakās pieņemt šādu lēmumu, ir tiesīga izmantot LESD 265. pantā paredzēto tiesību aizsardzības līdzekli, kas attiecas uz bezdarbību, kura izpaužas kā atturēšanās pieņemt lēmumu vai nostāju (spriedums, 1971. gada 13. jūlijs, *Deutscher Komponistenverband*/Komisija, 8/71, EU:C:1971:82, 2. punkts; skat. arī spriedumu, 2013. gada 19. novembris, Komisija/Padome, C-196/12, EU:C:2013:753, 22. punkts un tajā minētā judikatūra).

38 Tātad pirmais pamats ir jānoraida.

Par otro pamatu – acīmredzamu kļūdu vērtējumā, kas pieļauta piemērojot Regulas 2019/942 28. panta 1. punktu

39 Prasītāja apgalvo, ka Apelācijas valde, atzīdama, ka Lēmums 15/2022 būtiski nemaina tās tiesisko stāvokli, ir pārkāpusi Regulas 2019/942 28. panta 1. punktu. Šā pamata pirmajā daļā prasītāja pārmet Apelācijas valdei, ka tā nav ņēmusi vērā, ka ar Lēmumu 15/2022 prasītājas dalība *aFRR* platformā pakārtota papildu nosacījumam salīdzinājumā ar Īstenošanas satvaru, redakcijā, kura izriet no Lēmuma 03/2020, jo vairs nepietiekot ar to, ka attiecībā uz prasītāju saskaņā ar Regulas 2017/2195 1. panta 7. punktu tiek pieņemts lēmums, ar kuru tai atļauts piedalīties, bet uz to ir arī jāattiecas Savienības tiesībām. Otrajā daļā tā uzskata, ka Apelācijas valde kļūdaini nav ņēmusi vērā Lēmuma 15/2022 ietekmi uz līgumiem, kuros tā ir līgumslēdzēja puse.

40 *ACER*, kuru atbalsta Komisija, apgalvo, ka Apelācijas valde nav pārkāpusi Regulas 2019/942 28. panta 1. punktu. *ACER* arī apgalvo, ka šā pamata otrā daļa ir nepieņemama.

41 Apstrīdētā lēmuma 62.–67. punktā Apelācijas valde secināja, ka Lēmums 15/2022 nerada saistošas tiesiskās sekas, kas varētu ietekmēt prasītājas intereses, būtiski mainot tās tiesisko stāvokli, jo, pirmkārt, minēto tiesisko stāvokli reglamentē nevis Lēmums 15/2022, bet gan Regula 2017/2195, otrkārt, tā kā saskaņā ar Lēmumu 03/2020 prasītājai nav tiesību piedalīties *aFRR* platformā, nevar uzskatīt, ka Lēmums 15/2022 prasītāju skar tieši un individuāli, un, treškārt, ka prasītājas iepriekšējai dalībai platformu projektos vai ar tiem saistītajos līgumos nav nozīmes.

42 Regulas 2019/942 28. panta "Lēmumi, par kuriem var iesniegt apelāciju" 1. punktā norādīts, ka "jebkura fiziska vai juridiska persona, tostarp regulatīvās iestādes, var iesniegt apelāciju par lēmumu, kas minēts 2. panta d) punktā un adresēts šai personai, vai lēmumu, kurš, lai gan ir tāda lēmuma formā, kas adresēts citai personai, tieši un personīgi skar minēto personu".

43 Tā kā šī tiesību norma ir balstīta uz tiesību normu, kas attiecas uz Tiesā celtu atcelšanas prasību, un konkrēti uz LESD 263. panta ceturtās daļā minēto pirmo situāciju, tā jāinterpretē, ņemot vērā ar pēdējo minēto tiesību normu saistīto judikatūru.

44 Šajā ziņā jāatgādina – pirmkārt, ja prasību atcelt iestādes pieņemtu tiesību aktu ceļ fiziska vai juridiska persona, šādu prasību var celt tikai tad, ja šā akta saistošās tiesiskās sekas var ietekmēt prasītāja intereses, konkrētā veidā mainot tā tiesisko stāvokli. Otrkārt, runājot konkrētāk par prasību atcelt tiesību aktu, kas prasītājam nav adresēts, šis nosacījums pārklājas ar LESD

263. panta ceturtajā daļā paredzētajiem nosacījumiem par to, ka apstrīdētajam aktam prasītāju ir jāskar tieši un individuāli (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 13. oktobris, *Deutsche Post* un Vācija/Komisija, C-463/10 P un C-475/10 P, EU:C:2011:656, 37. un 38. punkts).

45 Attiecībā uz nosacījumu par tiešu skārumu – no pastāvīgās judikatūras izriet, ka nosacījums, ka tiesību aktam, par kuru celta prasība, fiziskā vai juridiskā persona ir jāskar tieši, prasa, lai šis akts tieši ietekmētu tās tiesisko stāvokli un neatstātu nekādu rīcības brīvību šā akta adresātiem, kuri ir atbildīgi par tā īstenošanu – šai īstenošanai ir jābūt pilnīgi automātiskai un jāizriet tikai no Savienības tiesiskā regulējuma, nepiemērojot citas starpnormas (skat. spriedumu, 2008. gada 13. marts, Komisija/*Infront WM* u.c., C-125/06 P, EU:C:2008:159, 47. punkts un tajā minētā judikatūra).

46 Saistībā ar individuālu skārumu – saskaņā ar pastāvīgo judikatūru fiziska vai juridiska persona, kurai akts nav adresēts, var apgalvot, ka tā ir skarta individuāli LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē tikai tad, ja minētais akts to skar atsevišķu īpašību dēļ, kas piemīt tikai šai personai, vai faktisko apstākļu dēļ, kas to atšķir no visām citām personām un tādēļ to individualizē tieši tāpat kā šā akta adresātu (spriedums, 1963. gada 15. jūlijs, *Plaumann*/Komisija, 25/62, EU:C:1963:17, 223. lpp.; skat. arī spriedumu, 2014. gada 27. februāris, *Stichting Woonlinie* u.c./Komisija, C-133/12 P, EU:C:2014:105, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).

47 Abas pamata daļas jāizvērtē, ņemot vērā šos apsvērumus.

Par pamata pirmo daļu

48 Pirmajā daļā prasītāja apgalvo, ka ar Lēmumu 15/2022 tās dalība tika pakārtota vēl vienam nosacījumam, kas papildināja nosacījumu par Komisijas lēmuma pieņemšanu saskaņā ar Regulas 2017/2195 1. panta 7. punktu. Būtībā tā apgalvo, ka, pat ja attiecībā uz to tiktu pieņemts Komisijas lēmums, ar kuru tai saskaņā ar minētās regulas 1. panta 7. punktu tiktu atļauts piedalīties *aFRR* platformā, tā neatbilstu "iesaistītā PSO" definīcijai, kas ietverta Īstenošanas satvara redakcijā ar grozījumiem, kuri izdarīti ar Lēmumu 15/2022.

49 Šajā ziņā pietiek ar norādi, ka šāda argumentācija ir balstīta uz kļūdainu ar Lēmumu 15/2022 grozītā Īstenošanas satvara interpretāciju. Proti, pašlaik "iesaistītā PSO" definīcijā ietverto jēdzienu "PSO, uz kuru attiecas Regula 2017/2195" (skat. šā sprieduma 11. punktu) interpretēt tādējādi, ka tas ietver prasītāju, varētu vienīgi tad, ja attiecībā uz prasītāju būtu pieņemts Komisijas lēmums, ar kuru apstiprināta tās dalība *aFRR* platformā saskaņā ar Regulas 2017/2195 1. panta 7. punktu.

50 Proti, tā kā Lēmums 15/2022 tika pieņemts, pamatojoties uz Regulu 2017/2195, Īstenošanas satvara noteikumi, kas grozīti ar šo lēmumu, jāinterpretē atbilstoši šīs regulas noteikumiem, ja vien to jēga nav skaidra un nepārprotama un tādēļ tiem nav vajadzīga nekāda interpretācija (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 15. septembris, *Daimler*/Komisija, T-359/19, EU:T:2021:568, 92. punkts).

51 Tā kā Regulā 2017/2195 ir skaidri paredzēta Šveices PSO dalība saskaņā ar tās 1. panta 6. un 7. punktā paredzētajiem nosacījumiem un kārtību, no tā noteikti izriet, ka Īstenošanas satvara 2. panta 1. punkta q) apakšpunktā ietvertais jēdziens "PSO, uz kuru attiecas Regula [2017/2195]" jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver Šveices PSO, kura dalība ir atļauta saskaņā ar šo regulu.

52 Tātad otrā pamata pirmā daļa ir jānoraida.

Par pamata otro daļu

53 Ar otro daļu prasītāja, lai apgalvotu, ka ar Lēmumu 15/2022 ir būtiski grozīts tās tiesiskais stāvoklis, atsaucas uz Īstenošanas satvara formulējuma grozījumu ietekmi uz *Picasso* sadarbības nolīgumu.

– *Par otrās daļas pieņemamību, ko apstrīd ACER*

54 *ACER* uzskata, ka pamata otrā daļa ir nepieņemama, jo prasītāja prasības pieteikuma pielikumā nav iesniegusi *Picasso* sadarbības nolīguma kopijas un tikai neskaidri un vispārīgi atsaucas uz to saturu.

55 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 21. panta pirmo daļu, kas atbilstoši minēto statūtu 53. panta pirmajai daļai ir piemērojama tiesvedībā Vispārējā tiesā, un saskaņā ar Reglamenta 76. panta d) punktu ikvienā prasības pieteikumā jābūt norādītam strīda priekšmetam un kopsavilkumam par izvirzītajiem pamatiem. Šīm norādēm jābūt pietiekami skaidrām un precīzām, lai atbildētājs varētu sagatavot savu aizstāvību un Vispārējā tiesa lemt par prasību – attiecīgā gadījumā bez citas informācijas. Lai nodrošinātu tiesisko drošību un labu tiesu pārvaldību, priekšnoteikums prasības pieņemamībai ir tāds, ka galvenajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, uz kuriem tā balstās – vismaz īsumā, bet loģiski un saprotami, – jāizriet no paša prasības pieteikuma teksta (skat. rīkojumu, 1993. gada 28. aprīlis, *De Hoe/*Komisija, T-85/92, EU:T:1993:39, 20. punkts un tajā minētā judikatūra). Tādējādi prasības pieteikumā jāizskaidro, uz kādiem pamatiem prasība ir balstīta, un tādēļ abstrakts to izklāsts vien neatbilst Tiesas statūtu un Reglamenta prasībām. Analoģiski nosacījumi attiecas uz iebildumu, kas izvirzīts kāda pamata atbalstam (skat. spriedumu, 2015. gada 25. marts, Beļģija/Komisija, T-538/11, EU:T:2015:188, 131. punkts un tajā minētā judikatūra; rīkojums, 2020. gada 27. novembris, PL/Komisija, T-728/19, nav publicēts, EU:T:2020:575, 64. punkts).

56 Prasītāja, pirmkārt, apgalvo, ka tai ir līgumiskas tiesības piedalīties *aFRR* platformā, pamatojoties uz *Picasso* sadarbības nolīgumu. Otrkārt, tā norāda, ka Lēmuma 15/2022 pielikumā ietvertais Īstenošanas satvars tai liedz izmantot šīs līgumiskās tiesības. Treškārt, no Vispārējās tiesas nostājas 2007. gada 11. jūlija spriedumā *Alrosa*/Komisija (T-170/06, EU:T:2007:220, 39. punkts) un no 2018. gada 12. decembra sprieduma *Groupe Canal* +/Komisija (T-873/16, EU:T:2018:904, 22.–27. punkts) piemērošanas pēc analoģijas tā secina, ka ar Lēmumu 15/2022 ir būtiski grozīts tās tiesiskais stāvoklis.

57 Šāda argumentācija ir pilnībā atbilstoša Reglamenta 76. panta d) punktam.

58 *ACER* drīzāk apstrīd to, ka prasītāja nav pierādījusi faktisko premisu, uz kuru šī argumentācija ir balstīta, proti, līgumiskas tiesības piedalīties *aFRR* platformā, pamatojoties uz *Picasso* sadarbības nolīgumu, jo tā prasības pieteikuma pielikumā nav iesniegusi šā nolīguma kopiju.

59 Ir taisnība, ka prasītāja prasības pieteikuma pielikumā nav pievienojusi *Picasso* sadarbības nolīguma kopiju. Replikā tā šo trūkumu pamatoja ar šī dokumenta sarežģītību un garumu un šādas iesniegšanas nelietderīgumu, bet šajā ziņā izteica pierādījumu piedāvājumu. Procesa organizatorisko pasākumu rezultātā prasītāja nosūtīja Vispārējai tiesai *Picasso* sadarbības nolīguma, kā arī pamatnolīguma kopijas.

60 Saskaņā ar Reglamenta 85. panta 1. punktu "pierādījumus un piedāvātos pierādījumus iesniedz pirmajā procesuālo rakstu apmaiņā" un saskaņā ar tā 2. punktu "replikas rakstā un atbildes rakstā uz repliku puses savas argumentācijas atbalstam var sniegt papildu pierādījumus vai izteikt pierādījumu piedāvājumus ar nosacījumu, ka kavēšanās šo ziņu iesniegšanā ir attaisnota".

61 Jākonstatē, ka prasītāja Reglamenta 85. panta 2. punkta izpratnē ir pamatojusi pierādījumu piedāvājuma novēloto iesniegšanu, būtībā uzsverot, ka tās ieskatā tai nav jāpierāda, ka tai ir līgumiskas tiesības piedalīties *aFRR* platformā.

62 Šajā ziņā jānorāda, ka kopš apelācijas sūdzības iesniegšanas Apelācijas valdē prasītāja ir apgalvojusi, ka Lēmums 15/2022 ietekmē tās līgumiskās tiesības, kā Apelācijas valde to ir rezumējusi apstrīdētā lēmuma 48. punktā. Taču Apelācijas valde – apstrīdētā lēmuma 64. punktā uzsverot, ka uz iepriekšējo dalību platformu projektos vai līgumiskās vienošanās nevar atsaukties, lai apšaubītu Regulā 2017/2195 ietvertos īpašos noteikumus – šo argumentu noraidīja tāpēc, ka atzina to par nenozīmīgu, nevis tāpēc, ka prasītāja nav pierādījusi tiesības, uz kurām tā atsaucās. Tādējādi prasītāja varēja pamatoti uzskatīt, ka tai nav jāpierāda šo līgumisko tiesību esība, kuru patiesumu Apelācijas valde nebija apstrīdējusi.

63 Tātad *ACER* izvirzītā iebilde par nepieņemamību ir jānoraida.

– *Par otrās daļas izskatīšanu pēc būtības*

64 Attiecībā uz šīs pamata daļas izskatīšanu pēc būtības jānorāda, ka prasītāja ir parakstījusi gan pamatnolīgumu, gan *Picasso* sadarbības nolīgumu.

65 Turklāt jānorāda, ka līgumu, kuros prasītāja ir līgumslēdzēja puse, mērķis ir regulēt *aFRR* platformas darbību atbilstoši Regulai 2017/2195 un Īstenošanas satvaram. Tādējādi no pamatnolīguma – kas ir kopīgs visām Regulā 2017/2195 paredzētajām platformām – preambulas izriet, ka tā mērķis ir noteikt satvaru pušu savstarpējiem pienākumiem attiecībā uz minēto platformu izstrādi, uzturēšanu un ekspluatāciju atbilstoši īstenošanas satvariem, kas pieņemti saskaņā ar šo regulu. Tāpat no *Picasso* sadarbības nolīguma preambulas izriet, ka tas tika pieņemts saistībā ar Regulu 2017/2195, Īstenošanas satvaru un pamatnolīgumu.

66 Tomēr no tā neizriet, ka jēdziena "iesaistītais PSO" definīcijas grozīšana liedza prasītājai izmantot tās līgumiskās tiesības un līdz ar to tieši ietekmēja tās tiesisko stāvokli šā sprieduma 44. punktā minētās judikatūras izpratnē.

67 Pirmām kārtām, jāatgādina, ka *aFRR* platformas mērķis ir apmainīties ar balansēšanas enerģijas standarta produktiem no frekvences atjaunošanas rezervēm ar manuālu aktivizāciju.

68 Otrām kārtām, jākonstatē, ka pat pirms Lēmuma 15/2022 pieņemšanas prasītājai nebija beznosacījuma līgumisku tiesību izmantot *aFRR* platformu šādiem nolūkiem.

69 Proti, starp lietas dalībniekiem nav strīda, pirmkārt, ka šī iespēja nav sniegta visiem "iesaistītajiem PSO", bet tikai tiem, kurus var kvalificēt kā "PSO, kas piedalās", un, otrkārt, ka līgumos, kuros prasītāja ir līgumslēdzēja puse, prasītājas iespēja piedalīties *aFRR* platformā ir pakārtota Komisijas lēmuma pieņemšanai saskaņā ar Regulas 2017/2195 1. pantu, kā to it īpaši apliecina pamatnolīguma 8.3. punkts.

70 Trešām kārtām, tā kā pirms Lēmuma 15/2022 prasītājai saskaņā ar aplūkojamajiem līgumiem neatkarīgi no tās iespējamās kvalificēšanas par "iesaistīto PSO" nebija līgumisku tiesību izmantot *aFRR* platformu, lai apmainītos ar standarta balansēšanas enerģijas produktiem, kamēr Komisija nebija pieņēmusi attiecīgu lēmumu, nevar uzskatīt, ka ar Lēmumu 15/2022 tai šādas tiesības ir liegtas un tādējādi – ka tās tiesiskais stāvoklis ir tieši ietekmēts šā sprieduma 45. punktā minētās judikatūras izpratnē.

71 No visa iepriekš minētā izriet, ka Apelācijas valde nav pieļāvusi tiesību kļūdu, noraidot sūdzību kā nepieņemamu tāpēc, ka nav izpildīti Regulas 2019/942 28. panta 1. punktā paredzētie nosacījumi.

72 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, jānoraida otrā daļa un līdz ar to otrais pamats.

Par trešo pamatu, kas izvirzīts pakārtoti un būtībā attiecas uz Regulas 2017/2195 prettiesiskumu

73 Ar trešo pamatu prasītāja izvirza iebildi par Regulas 2017/2195 prettiesiskumu LESD 277. panta izpratnē, ja Regulas 2017/2195 1. panta 6. un 7. punkts būtu jāinterpretē tādējādi, ka tie izslēdz Šveices dalību balansēšanas platformās, lai gan šāda izslēgšana apdraudētu sistēmas darbības drošību.

74 *ACER* uzskata, ka šis pamats ir nepieņemams, jo prasītāja nav cēlusi atcelšanas prasību par Regulu 2017/2195 un nepierāda, ka būtu bijušas šaubas par šādas prasības pieņemamību.

75 Vispārējā tiesa uzskata, ka šīs lietas apstākļos laba tiesu pārvaldība attaisno prasītājas izvirzītās iebildes par prettiesiskumu izskatīšanu pēc būtības, iepriekš nelemjot par tās pieņemamību (šajā nozīmē un pēc analoģijas skat. spriedumu, 2002. gada 26. februāris, Padome/*Boehringer*, C-23/00 P, EU:C:2002:118, 52. punkts).

76 Iebilde par prettiesiskumu sastāv no piecām daļām, ar kurām attiecīgi būtībā tiek apgalvots, pirmkārt, ka Komisija nav ievērojusi savu īstenošanas pilnvaru apjomu, otrkārt, ka ir pārkāpts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/943 (2019. gada 5. jūnijs) par elektroenerģijas iekšējo tirgu (OV 2019, L 158, 54. lpp.) 3. panta h) un i) punkts un 6. panta 3. punkts, treškārt, ka ir pārkāpts LESD 218. panta 6. punkts, ceturtkārt, ka ir pārkāpts 1972. gada 22. jūlija Nolīguma starp Eiropas Ekonomikas kopienu un Šveices Konfederāciju (OV Īpašais izdevums latviešu valodā, 11. nodaļa, 11. sējums, 105.–197. lpp.; turpmāk tekstā – "Brīvās tirdzniecības nolīgums") 13. panta 1. punkts un, piektkārt, ka ir pārkāpts no starptautiskajām paražu tiesībām izrietošais prevencijas princips.

77 *ACER*, kuru atbalsta Komisija, uzskata, ka iebilde par prettiesiskumu ir jānoraida.

Par pamata pirmo daļu

78 Prasītāja apgalvo, ka Regulā 2017/2195 reglamentēt jautājumu par Šveices dalību *aFRR* platformā nebija Komisijas kompetencē. Pirmkārt, tā apgalvo, ka Šveices dalība *aFRR* platformā ir būtisks jautājums, kas nevar būt īstenošanas akta priekšmets. Otrkārt – un katrā ziņā – Komisija, pieņemot noteikumus šajā jautājumā, esot pārsniegusi tai piešķirto pilnvaru apjomu, reglamentēdama jomu, attiecībā uz kuru Regulā 2019/943 nekas nav teikts, un atzīdama sev neierobežotu rīcības brīvību lemt par Šveices dalību balansēšanas platformās.

79 Iesākumā jānorāda, ka Regulas 2017/2195 juridiskais pamats ir Regulas Nr. 714/2009 18. panta 3. punkta b) un d) apakšpunkts un 5. punkts. Tā kā no pēdējās minētās regulas 18. panta 5. punkta pirmā teikuma izriet, ka attiecībā uz minētā panta 3. punktu Komisija var pieņemt tikai pamatnostādnes, tās pilnvaras, ņemot vērā LESD 290. un 291. pantā veikto nošķīrumu starp "deleģēto aktu" un "īstenošanas aktu", ietilpst otrajā kategorijā. Šo interpretāciju apstiprina Regula 2019/943, ar kuru pārstrādāta Regula Nr. 714/2009 un kuras atbilstošajā tiesību normā, proti, 61. panta 4.–6. punktā, ir tieša atsauce uz "īstenošanas aktu" pieņemšanu.

80 LESD 291. panta 2. punktā ir noteikts: ja ir nepieciešami vienādi nosacījumi juridiski saistošu Savienības aktu īstenošanai, šie akti piešķir Komisijai vai – īpašos attiecīgi pamatotos gadījumos un LES 24. un 26. pantā paredzētajos gadījumos – Eiropas Savienības Padomei īstenošanas pilnvaras.

81 Ja Komisijai ir piešķirtas īstenošanas pilnvaras, pamatojoties uz LESD 291. panta 2. punktu, tai jāprecizē leģislatīvā akta saturs, lai nodrošinātu tā vienveidīgu īstenošanu visās dalībvalstīs (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 15. oktobris, Parlaments/Komisija, C-65/13, EU:C:2014:2289, 43. punkts).

82 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru būtisko noteikumu pieņemšana tādā jautājumā kā šajā lietā apskatītais ir Savienības likumdevēja kompetencē un šie noteikumi ir jāpieņem pamata tiesiskajā regulējumā. No tā izriet, ka tiesību normas, ar kurām ir noteikti pamata tiesiskā regulējuma būtiskie elementi, kuru pieņemšanai jāizdara politiska izvēle, kas ietilpst paša Savienības likumdevēja pienākumos, nevar nedz tikt deleģētas, nedz tikt iekļautas īstenošanas aktos (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 5. septembris, Parlaments/Padome, C-355/10, EU:C:2012:516, 64.–66. punkts un tajos minētā judikatūra).

83 Jautājums par to, kuri kādas jomas elementi jākvalificē kā būtiski, jāpamato ar objektīviem faktoriem, kurus var pārbaudīt tiesā, un jāņem vērā attiecīgās jomas īpašības un īpatnības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 5. septembris, Parlaments/Padome, C-355/10, EU:C:2012:516, 67. un 68. punkts).

84 Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Komisija precizē leģislatīvo aktu, ja tās pieņemtā īstenošanas akta normas, pirmkārt, atbilst leģislatīvā akta būtiskajiem vispārīgajiem mērķiem un, otrkārt, ir nepieciešamas vai lietderīgas tā īstenošanai, to ne papildinot, ne grozot – pat tā nebūtiskos aspektos (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 15. oktobris, Parlaments/Komisija, C-65/13, EU:C:2014:2289, 45. un 46. punkts).

85 Jākonstatē, ka šajā lietā šie nosacījumi ir ievēroti.

86 Kā izriet it īpaši no Regulas Nr. 714/2009 1. apsvēruma un Regulas 2019/943 2. apsvēruma, šo regulu mērķis ir izveidot elektroenerģijas iekšējo tirgu, pamatojoties uz taisnīgiem elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecības noteikumiem, lai uzlabotu konkurenci elektroenerģijas iekšējā tirgū. Regula 2017/2195 iekļaujas šā mērķa īstenošanas perspektīvā, kā to apliecina tās 1. un 10. apsvērums, no kuriem izriet, ka minētās regulas mērķis ir integrēt balansēšanas enerģijas tirgus, kas būtu jāveicina, izveidojot kopīgas Eiropas platformas, lai izveidotu pilnībā funkcionējošu un savstarpēji savienotu iekšējo enerģijas tirgu.

87 Kā Tiesa jau ir norādījusi – Šveices Konfederācija, atsakoties noslēgt Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu (EEZ), nav piekritusi integrētai ekonomiskai apvienībai ar vienotu tirgu starp tās locekļiem, kura būtu balstīta uz kopīgiem noteikumiem, bet ir izvēlējusies divpusēji vienoties

ar Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm konkrētās jomās. Tādējādi Šveices Konfederācija nav pievienojusies Savienības vienotajam tirgum (spriedumi, 2009. gada 12. novembris, *Grimme*, C-351/08, EU:C:2009:697, 27. punkts, un 2013. gada 7. marts, Šveice/Komisija, C-547/10 P, EU:C:2013:139, 78. un 79. punkts).

88 Līdz ar to, tā kā uz Šveices PSO neattiecas tie paši noteikumi, kas piemērojami Savienības dalībvalstu PSO, to izslēgšana no dalības Regulā 2017/2195 paredzētajās platformās – neskarot alternatīvu divpusēju vienošanos, kas joprojām ir iespējama, – ir pilnībā pamatota, ņemot vērā Regulas Nr. 714/2009 mērķi.

89 Šajā ziņā jānorāda, ka pirmā no abām Regulas 2017/2195 1. panta 6. punktā minētajām situācijām attiecas tieši uz divpusēja nolīguma ar Šveices Konfederāciju noslēgšanu šā sprieduma 87. punktā minētās judikatūras izpratnē, jo tā attiecas uz iespējamību, ka "Šveices valsts tiesību akti īsteno Savienības elektroenerģijas tirgus tiesību aktu galvenos noteikumus un ka starp Savienību un Šveici ir noslēgts starpvaldību nolīgums par sadarbību elektroenerģijas jomā".

90 Turklāt jāatgādina, ka otrā Regulas 2017/2195 1. panta 6. punktā minētā situācija attiecas uz iespējamību, "ka Šveices izslēgšana [varētu] novest pie grafikos neparedzētām fiziskajām elektroenerģijas plūsmām caur Šveici, kas apdraud sistēmas drošību reģionā.". Jākonstatē, ka izņēmuma kārtā pieļaujot iespēju Šveicei vienpusēji piedalīties platformās ar tīkla drošību saistītu iemeslu dēļ, Komisija ir vienīgi pieņēmusi "nepieciešamu vai lietderīgu tiesību normu" šā sprieduma 84. punktā minētās judikatūras izpratnē, jo tā apstākli, ka Šveice nepiedalās iekšējā tirgū, ir salāgojusi ar nepieciešamību nodrošināt sistēmas drošību un uzticamību, kas caurauda Regulu Nr. 714/2009 un ir atrodama arī Regulā 2019/943.

91 Šajā ziņā attiecībā uz Komisijas rīcības brīvību, kad tā pieņem Regulas 2017/2195 1. panta 7. punktā paredzēto lēmumu, jānorāda, ka tā nav nesaderīga ar to, ka Regula 2017/2195 ir īstenošanas akts. Proti, šī rīcības brīvība ir nesaraujami saistīta ar izvērtējumu par to, vai Šveices izslēgšana var novest pie grafikos neparedzētām fiziskajām elektroenerģijas plūsmām caur Šveici, vai sagaidāms, ka tās apdraudēs sistēmas drošību reģionā, un vai Šveices PSO tiesības un pienākumi ir saskanīgi ar Savienībā strādājošo PSO tiesībām un pienākumiem. Tas nav pielīdzināms politiskas izvēles izdarīšanai šā sprieduma 82. punktā minētās judikatūras izpratnē.

92 Ņemot vērā iepriekš minēto, jāsecina, ka Komisija, pieņemot Regulu 2017/2195, nav pārkāpusi savu īstenošanas pilnvaru robežas.

93 Tādēļ pamata pirmā daļa ir jānoraida.

Par pamata otro daļu

94 Prasītāja apgalvo, ka Regula 2017/2195, ciktāl ar to prasītāja ir izslēgta no *aFRR* platformas, esot pretrunā Regulas 2019/943 3. panta h) un i) punktam, kā arī šīs pašas regulas 6. panta 3. punktam.

95 Pirmkārt, runājot par Regulas 2019/943 3. pantu, tā nosaukums ir "Principi, kas attiecas uz elektroenerģijas tirgu darbību" un tas ietilpst II nodaļā par "vispārējiem elektroenerģijas tirgus noteikumiem". Minētajā tiesību normā noteikts:

"Dalībvalstis, regulatīvās iestādes, pārvades sistēmu operatori, sadales sistēmu operatori, tirgus operatori un deleģētie operatori nodrošina, ka elektroenerģijas tirgi darbojas saskaņā ar šādiem principiem:

[..]

h) novērš šķēršļus pārrobežu elektroenerģijas plūsmām starp tirdzniecības zonām vai dalībvalstīm un pārrobežu darījumiem elektroenerģijas tirgos un saistītajos pakalpojumu tirgos;

i) tirgus noteikumi paredz reģionālo sadarbību, kur tā iespējama;

[..]."

96 Jākonstatē, ka nav nekādas pretrunas starp to PSO, kuri var piedalīties *aFRR* platformā, loka ierobežojumu, kas ietverts Regulas 2017/2195 1. pantā, un šiem mērķiem. Proti, dalība minētajā platformā nav vienīgais veids, kā sasniegt Regulas 2019/943 3. panta h) punktā precizēto mērķi. Šajā ziņā pietiek ar norādi, ka Komisijas Regulas (ES) 2017/1485 (2017. gada 2. augusts), ar ko izveido elektroenerģijas pārvades sistēmas darbības vadlīnijas (OV 2017, L 220, 1. lpp.) 13. pantā paredzēts: "Ja sinhronajā zonā darbojas gan Savienības, gan trešo valstu PSO, 18 mēnešu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi Savienības PSO konkrētajā sinhronajā zonā cenšas noslēgt ar tiem trešo valstu PSO, kam šī regula nav saistoša, līgumu, kurš veidos pamatu to sadarbībai sistēmas drošas darbības jautājumos un kurā būs noteikta kārtība, kādā trešo valstu PSO jāizpilda šajā regulā noteiktie pienākumi."

97 Tāpat, lai gan Regulas 2019/943 3. panta i) punktā ietvertais reģionālās sadarbības mērķis var tikt interpretēts tādējādi, ka tas ietver sadarbību ar trešo valstu PSO – kā uzsvērts it īpaši Regulas 2019/943 70. apsvērumā attiecībā uz drošu sistēmas darbību –, šī sadarbība ne vienmēr nozīmē piekļuvi Regulā 2017/2195 paredzētajām platformām, bet var izpausties kā vienošanās starp Savienības PSO un attiecīgo trešo valstu PSO, kā apliecina šā sprieduma 96. punktā minētais Regulas 2017/1485 13. pants.

98 Otrkārt, runājot par Regulas 2019/943 6. panta 3. punktu, tajā precizēts, ka "balansēšanas tirgi nodrošina darbības drošību, vienlaikus ļaujot maksimāli izmantot un efektīvi piešķirt starpzonu jaudu visos laikposmos". Tomēr jānorāda, ka šis mērķis ir jāsalāgo ar "taisnīg[u] noteikum[u] elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībai [paredzēšanu], tādējādi veicinot konkurenci elektroenerģijas iekšējā tirgū", kas paredzēta šīs pašas regulas 1. panta c) punktā un Šveices nepiedalīšanos iekšējā tirgū. Tādu iemeslu dēļ, kas ir analogi šā sprieduma 90. un 91. punktā jau izklāstītajiem iemesliem, šāda salāgošana tiek veikta tieši ar Regulas 2017/2195 1. panta 6. un 7. punktu, ciktāl tajos ir paredzēta iespēja prasītājai piekļūt *aFRR* platformai tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar sistēmas drošību, vienlaikus nodrošinot Savienībā un Šveicē darbojošos PSO tiesību un pienākumu saskanīguma kontroli.

99 Tāpēc jānoraida arī pamata otrā daļa.

Par pamata trešo daļu

100 Prasītāja uzskata – ja Regulas 2017/2195 1. panta 6. un 7. punkts būtu jāinterpretē tādējādi, ka tie ļauj Komisijai atteikt tās dalību balansēšanas platformās pat gadījumā, ja ir noslēgts nolīgums starp Šveices Konfederāciju un Savienību, varētu tikt atņemta iedarbība saskaņā ar LESD 218. panta 6. punktu pieņemtam Padomes lēmumam par nolīguma noslēgšanu.

101 Tādējādi šis pamats ir balstīts uz pieņēmumu, ka gadījumā, ja tiktu noslēgts nolīgums starp Šveices Konfederāciju un Savienību, Komisija, nepieņemot Regulas 2017/2195 1. panta 7. punktā paredzēto lēmumu, varētu izslēgt šā nolīguma iedarbību.

102 Tomēr jākonstatē, ka šāds pieņēmums ir kļūdains.

103 Saskaņā ar LESD 216. panta 2. punktu, kad Savienība noslēdz starptautiskus nolīgumus, tie ir saistoši tās iestādēm un līdz ar to tie prevalē par Savienības tiesību aktiem (skat. spriedumu, 2011. gada 21. decembris, *Air Transport Association of America* u.c., C-366/10, EU:C:2011:864, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).

104 Turklāt jāatgādina, ka starptautiska nolīguma noteikumam ir tieša iedarbība, ja, ņemot vērā tā formulējumu, kā arī nolīguma mērķi un raksturu, tajā ir ietverts skaidrs un precīzs pienākums, kura izpilde vai iedarbība nav atkarīga no jebkāda vēlāka akta pieņemšanas (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1987. gada 30. septembris, *Demirel*, 12/86, EU:C:1987:400, 14. punkts, un 2018. gada 13. septembris, *Gazprom Neft*/Padome, T-735/14 un T-799/14, EU:T:2018:548, 150. punkts).

105 Katrā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja attiecīgajā jomā pastāv Savienības tiesiskais regulējums, Savienības noslēgto starptautisko nolīgumu pārākums pār atvasināto tiesību normām liek šīs normas interpretēt pēc iespējas atbilstīgi šiem nolīgumiem (skat. spriedumu, 2012. gada 22. novembris, *Digitalnet* u.c., C-320/11, C-330/11, C-382/11 un C-383/11, EU:C:2012:745, 39. punkts un tajā minētā judikatūra).

106 No tā izriet, ka pat gadījumā, ja starptautiskā nolīguma noteikums, kurā paredzēta Šveices dalība, neatbilst nosacījumiem, kas precizēti šā sprieduma 104. punktā minētajā judikatūrā, Komisija nevar neņemt vērā minētā nolīguma pastāvēšanu.

107 Tādējādi pamata trešā daļa jānoraida.

Par pamata ceturto daļu

108 Prasītāja apgalvo, ka Regula 2017/2195 ir elektroenerģijas importa kvantitatīvs ierobežojums, kas ir pretrunā elektroenerģijai piemērojamā brīvās tirdzniecības nolīguma 13. panta 1. punktam. Tā apgalvo, ka ir izpildīti nosacījumi, ar kādiem Savienības tiesās var atsaukties uz 13. panta 1. punktu. Tādējādi, tā kā Regulas 2017/2195 dēļ prasītājai tiekot liegts iesniegt piedāvājumus ar *aFRR* platformas starpniecību, lai gan šajā regulā ir paredzēts, ka ar balansēšanas enerģiju Savienībā var apmainīties, tikai izmantojot balansēšanas platformas, tā esot pretrunā brīvās tirdzniecības nolīguma 13. panta 1. punktam. Turklāt neesot piemērojams nekāds attaisnojums saistībā ar sabiedrības drošību, kas paredzēts minētā nolīguma 20. pantā.

109 Saskaņā ar Brīvās tirdzniecības nolīguma 13. panta 1. punktu "tirdzniecībā starp Kopienu un Šveici neievieš jaunus kvantitatīvus importa ierobežojumus vai pasākumus ar līdzvērtīgu iedarbību".

110 Šajā lietā jākonstatē, ka šī pamata daļa ir jānoraida un nav jāpārbauda, vai Regulas 2017/2195 tiesiskums var tikt izvērtēts, ņemot vērā Brīvās tirdzniecības nolīguma 13. pantu.

111 Vispirms jānorāda, ka Savienības tiesību normu, tostarp Līguma noteikumu, kuri attiecas uz iekšējo tirgu – tai skaitā LESD 28. panta – interpretāciju nevar automātiski attiecināt uz brīvās tirdzniecības nolīguma 13. panta 1. punktā ietverto jēdzienu "kvantitatīvi ierobežojumi" un "pasākumi ar līdzvērtīgu iedarbību" interpretāciju, ja pašā nolīgumā nav noteikumu, kuros tas skaidri paredzēts (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1982. gada 9. februāris, *Polydor* un *RSO Records*, 270/80, EU:C:1982:43, 14.–16. punkts; 2009. gada 12. novembris, *Grimme*, C-351/08, EU:C:2009:697, 29. punkts, un 2013. gada 24. septembris, *Demirkan*, C-221/11, EU:C:2013:583, 44. punkts). Taču brīvās tirdzniecības nolīgumā nav iekļauta neviena šāda noteikuma.

112 Turpinot – šā sprieduma 86. un 87. punktā jau izklāstīto iemeslu dēļ no Regulas 2017/2195 1. un 10. apsvēruma, lasot tos kopsakarā, izriet, ka kopīgu platformu izveide iekļaujas elektroenerģijas iekšējā tirgus īstenošanas perspektīvā, proti, integrētā ekonomiskā kopumā, kura pamatā ir kopīgu noteikumu ievērošana, bet Šveices Konfederācija tam nav pievienojusies, jo tā ir devusi priekšroku divpusēju vienošanos slēgšanai ar Savienību un tās dalībvalstīm par konkrētām jomām.

113 Visbeidzot – kā procesuālajos rakstos norāda Komisija – brīvās tirdzniecības nolīguma 1. pantā noteiktais mērķis un nolūks ir "savstarpējas tirdzniecības paplašināšanas ceļā veicināt Eiropas Ekonomikas kopienas un Šveices Konfederācijas ekonomisko attiecību saskaņotu attīstību". Savukārt brīvās tirdzniecības nolīguma mērķis nav izveidot ekonomisku telpu ar viendabīgu regulatīvo vidi.

114 No tā izriet, ka prasītājas izslēgšanu no dalības *aFRR* platformā nevar uzskatīt par balansēšanas enerģijas importa kvantitatīvu ierobežojumu vai par pasākumu ar līdzvērtīgu iedarbību Brīvās tirdzniecības nolīguma 13. panta izpratnē.

115 Katrā ziņā uz prasītāju neattiecas tie paši kopīgie noteikumi, kurus piemēro Savienības PSO, un tāpēc nevar uzskatīt, ka tā ir situācijā, kas būtu salīdzināma ar Savienības PSO situāciju attiecībā uz mērķi izveidot elektroenerģijas iekšējo tirgu. Līdz ar to prasītāja nevar iedarbīgi atsaukties uz to, ka attiecībā uz to pastāv patvaļīga diskriminācija.

116 Tātad ceturtā daļa ir jānoraida.

Par pamata piekto daļu

117 Prasītāja būtībā apgalvo, ka gadījumā, ja Regula 2017/2195 būtu jāinterpretē tādējādi, ka tā izslēdz tās dalību *aFRR* platformā, šī regula būtu acīmredzami pretrunā prevencijas principam, kas izriet no starptautiskajām paražu tiesībām un kas Savienībai ir jāievēro saskaņā ar LES 3. panta 5. punktu. Tā uzsver, ka šī starptautisko paražu tiesību norma nozīmē, ka tās teritorija netiek izmantota darbībām, kas ir pretrunā citu valstu tiesībām. Šajā lietā Komisija esot acīmredzami pārkāpusi pienākumu ievērot pienācīgu rūpību, lai novērstu būtiska kaitējuma rašanos Šveices teritorijā daudzo neplānoto caur Šveici notiekošo fizisko elektroenerģijas plūsmu dēļ, kuras var radīt *aFRR* platforma, kas darbojas bez tās dalības, un pārslodzes problēmu un no tām izrietošās negatīvo seku dēļ.

118 Pirmām kārtām, jāatgādina – no LES 3. panta 5. punkta izriet, ka Savienība veicina starptautisko tiesību normu stingru ievērošanu un to attīstību. Līdz ar to, pieņemot tiesību aktu, tai ir jāievēro starptautiskās tiesības kopumā, tostarp starptautiskās paražu tiesības, kas ir saistošas Savienības iestādēm (skat. spriedumu, 2011. gada 21. decembris, *Air Transport Association of America* u.c., C-366/10, EU:C:2011:864, 101. punkts un tajā minētā judikatūra).

119 Šajā ziņā ir taisnība, ka kopš 1949. gada 9. aprīļa sprieduma lietā Korfu šaurums ((Apvienotā Karaliste pret Albāniju), *ECR* 1949, 22. lpp.) Starptautiskā Tiesa (*ICJ*) saskaņā ar dažiem vispārējiem un plaši atzītiem principiem ir uzsvērusi "ikvienas valsts pienākumu neļaut tās teritoriju izmantot darbībām, kas ir pretrunā citu valstu tiesībām". Šīs paražu tiesību normas esību Starptautiskā tiesa citastarp ir atgādinājusi 2010. gada 20. aprīļa spriedumā lietā Celulozes fabrikas pie Urugvajas upes ((Argentīna pret Urugvaju), *ECR* 2010, 45. un 46. lpp., 101. punkts), no kura būtībā izriet, ka starptautisko tiesību subjektam ir pienākums ievērot pienācīgu rūpību, īstenojot savas pilnvaras.

120 Otrām kārtām, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka indivīds var atsaukties uz starptautisko paražu tiesību principu, lai lūgtu Savienības tiesai pārbaudīt Savienības tiesību akta spēkā esību, ja, pirmkārt, šis princips varētu likt apšaubīt Savienības kompetenci pieņemt minēto aktu un, otrkārt, attiecīgais akts varētu ietekmēt tiesības, kas attiecīgajai personai izriet no Savienības tiesībām, vai radīt tai pienākumus saistībā ar Savienībām tiesībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 21. decembris, *Air Transport Association of America* u.c., C-366/10, EU:C:2011:864, 107. punkts un tajā minētā judikatūra).

121 Šajā lietā nevar izslēgt, ka šie abi nosacījumi attiecībā uz prasītāju ir izpildīti.

122 Pirmkārt, nav strīda par to, ka Šveice ietilpst kontinentālās Eiropas sinhronajā zonā un to *de facto* ģeogrāfiski ieskauj Savienības dalībvalstis. No šāda viedokļa varētu uzskatīt, ka prevencijas princips var likt apšaubīt Savienības kompetenci pieņemt tiesisko regulējumu, kas var ietekmēt visu minēto sinhrono zonu, tostarp Šveici.

123 Otrkārt, tā kā prasītāja ir Šveices elektroenerģijas sistēmas vienīgais operators, gadījumā, ja tās nepiedalīšanās *aFRR* platformā izraisītu to, ka tai būtu jāveic pasākumi, kas saistīti ar neplānotu fizisku elektroenerģijas plūsmu, varētu atzīt, ka ar Regulu 2017/2195 tai ir radīti pienākumi šā sprieduma 120. punktā minētās judikatūras izpratnē.

124 Trešām kārtām, tā kā starptautisko paražu tiesību principam nav tādas pašas precizitātes pakāpes kā starptautiska nolīguma noteikumam, pārbaudei tiesā noteikti ir jāaprobežojas ar jautājumu, vai Savienības iestādes, pieņemot attiecīgo aktu, ir pieļāvušas acīmredzamas kļūdas vērtējumā attiecībā uz šī principa piemērošanas nosacījumiem (skat. spriedumu, 2011. gada 21. decembris, *Air Transport Association of America* u.c., C-366/10, EU:C:2011:864, 110. punkts un tajā minētā judikatūra).

125 Šo – trešo – nosacījumu savukārt nevar uzskatīt par izpildītu.

126 Pirmkārt – kā jau izklāstīts šā sprieduma 96. un 97. punktā – Savienības tiesībās ar Regulas 2017/1485 13. panta starpniecību ir skaidri paredzēta nolīgumu noslēgšana starp Savienības PSO un trešo valstu PSO, ja tie atrodas vienā un tajā pašā sinhronajā zonā. No tā izriet, ka prasītājas nepiedalīšanās *aFRR* platformā nekādi neizslēdz, ka prasītājas un Savienības PSO sadarbojas attiecībā uz tīkla drošību sinhronajā zonā, un šāda sadarbība, gluži pretēji, tiek veicināta.

127 Otrkārt – kā jau uzsvērts šā sprieduma 90. punktā – jāatgādina, ka Regulas 2017/2195 1. panta 6. un 7. punktā prasītājai ir paredzēta iespēja piedalīties *aFRR* platformā gadījumā, ja Komisija atzītu, ka "Šveices izslēgšana var novest pie grafikos neparedzētām fiziskajām elektroenerģijas plūsmām caur Šveici, kas apdraud sistēmas drošību reģionā", un ja Šveices PSO tiesības un pienākumi ir saskanīgi ar Savienībā strādājošo PSO tiesībām un pienākumiem.

128 Šādos apstākļos nevar uzskatīt, ka Komisija ir acīmredzami pārkāpusi no prasītājas norādītās paražu tiesību normas izrietošo Savienības pienākumu ievērot pienācīgu rūpību, principā atļaujot tikai Savienības PSO dalību *aFRR* platformā.

129 Tāpēc jānoraida pamata piektā daļa un līdz ar to šis pamats un prasība kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

130 Atbilstoši Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Tā kā izskatāmajā lietā prasītājai spriedums nav labvēlīgs, tai ir jāpiespriež segt savus tiesāšanās izdevumus pašai, kā arī jāpiespriež atlīdzināt *ACER* tiesāšanās izdevumus saskaņā ar tās prasījumiem.

131 Saskaņā ar Reglamenta 138. panta 1. punktu iestādes, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas. Tātad Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

1) Prasību noraidīt.

2) *Swissgrid AG* sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūras (*ACER*) tiesāšanās izdevumus.

3) Eiropas Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Škvařilová-Pelzl Nõmm Steinfatt

Kukovec Meyer

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā, 2025. gada 8. oktobrī.

[Paraksti]